

ממשק עתידי בין מחלקי חשמל

יולי 2021
חוזר מקצועי מספר 87/21

ברצוננו לעדכןכם, כי לאחרונה פרסמה רשות החשמל לשימוע החלטה בנוגע לאופן הממשק העתידי בין מחלקים. על פי השימוע המחלק ההיסטורי יידרש לפנות למחלק הדומיננטי בבקשה לבחון את פוטנציאל הייצור העצמי בשטחו כיום וכן פוטנציאל נוסף מתוכנן בתקופה של 3 שנים.

נזכיר, כי משק החשמל בישראל מחולק למספר מקטעים, אשר פעילות בכל אחד מהם מחייבת קבלת רישיון מרשות החשמל, לפי הפירוט שלהלן: ייצור, הולכה, חלוקה, הספקה וניהול המערכת. מקטע הייצור נפתח זה מכבר לתחרות וכיום כ-50% מהחשמל במשק מיוצר על ידי יצרני חשמל פרטיים (יח"פים), מקטע ההספקה נמצא בתהליכי פתיחה לתחרות על ידי מתן רישיונות לחברות פרטיות לסחור בחשמל ולספקו בתעריפים מוזלים לצרכנים פרטיים. מקטעי התשתית, הכוללים את הולכת החשמל בקווי מתח גבוה וחלוקת חשמל בתשתיות מתח נמוך, הוגדרו ברפורמה במשק החשמל בשנת 2018, כ"מונופול טבעי" של חברת החשמל לישראל (חח"י). חריג להחלטה זו הינם המחלקים ההיסטוריים, שמונים כיום כ-195 מחלקים, בעיקר בקיבוצים.

בפעילות השוטפת בתחום חלוקת החשמל ישנם מגוון ממשקים בין המחלק ההיסטורי לבין חברת החשמל, שמוגדרת כ"מחלק דומיננטי", ובעיקר בכל מה שקשור לאישור ולניהול ייצור חשמל וצריכה עצמית של חשמל (בעיקר סולארי) בשטחי חלוקה.

קיבוצים רבים נתקלו בתשובת שלילית מחח"י בנוגע לבקשתם להגדיל את הספק המערכות הסולאריות בשטחם, בטענה שרשת ההולכה אינה מסוגלת לקלוט חשמל נוסף שייפלט משטחי המחלק ההיסטורי.

כאמור לעיל, לאחרונה פרסמה רשות החשמל לשימוע החלטה בנוגע לאופן הממשק העתידי בין המחלקים. על פי השימוע המחלק ההיסטורי נדרש לפנות למחלק הדומיננטי בבקשה לבחון את פוטנציאל הייצור העצמי בשטחו כיום וכן פוטנציאל נוסף מתוכנן בתקופה של 3 שנים.

המחלק הדומיננטי יבחן מה נדרש כדי לאפשר את הרחבת הייצור בשטח המחלק ההיסטורי וייתחם בתשובתו למחלק ההיסטורי לנקודות שלהלן:

- פוטנציאל ייצור נכון למועד הבקשה.
 - פוטנציאל הקמת מערכות ייצור נוספות בכל חצי שנה בתקופה עתידית של 3 שנים.
 - פוטנציאל לחיבור מתקנים ללא הזרמת חשמל לרשת במהלך כל התקופה.
 - פירוט הפעולות הנדרשות לביצוע ברשת המחלק הדומיננטי כדי לאפשר את פוטנציאל הייצור.
 - פירוט הפעולות הנדרשות מהמחלק ההיסטורי בנקודת החיבור לרשת חח"י.
 - מועדים עתידיים בהם יוכל המחלק ההיסטורי להודיע על הקטנת הפוטנציאל הסולארי המתוכנן.
- בגין ביצוע הבחינה יחייב המחלק הדומיננטי את המחלק ההיסטורי בסכום של כ-10 אלפי ש"ח.

ככל שהמחלק ההיסטורי לא יעמוד בחיבור ההספק הסולארי שעליו הצהיר, ולא יבקש הקטנה של הספק זה במועדים שהוגדרו לכך, יהיה עליו לשלם סך של 16.45 ש"ח לכל KW שהוגדר בפוטנציאל אותו הגדיר המחלק ההיסטורי ולא חובר לרשת (זאת כדי למנוע מצב של שמירת מקום ברשת ההולכה או ביצוע שדרוג הרשת עבור פרויקטים שלא מבוצעים בפועל).

עוד צוין בשימוע, כי את התשלומים להם נדרש הצרכן לשלם בגין הזמנת חיבור של מערכת סולארית, הוא ישלם למחלק ההיסטורי.

תעריפי החיבור נכון להיום הינם כ-550 ש"ח לחיבור מערכת במתח נמוך וכ-21.6 אלפי ש"ח לסקר היתכנות וחיבור מערכת במתח גבוה.

ההחלטה שפורסמה לשימוע, באה כדי לאפשר למחלקים ההיסטוריים ודאות לגבי יכולתם להרחיב את הייצור הסולארי בשטחם, ללא צורך בפניות חוזרות ונשנות לחח"י בנושא, וזאת לצד צמצום המקרים בהם המחלקים ההיסטוריים אינם עומדים בהיקף ההקמה וההפעלה של מערכות סולאריות בהתאם להספק שתוכנן.

בנוסף לשימוע זה, הצהירו נציגי רשות החשמל, כי הם מתכוונים לפרסם החלטה, שתבהיר את אופן העברת שטחי חלוקה, של קיבוצים שרוצים בכך, לניהול חברת חשמל לישראל.

נזכיר, כי כיום קיבוצים שרוצים להעביר את האחריות לחלוקת החשמל לחח"י, כפופים להחלטות 7 ו-8 של רשות החשמל, אשר מחייבות את הקיבוץ להשקיע בהעמדת הרשת בדרישות חוק החשמל ורק לאחר מכן להעבירה לחח"י, דבר שהופך חלופה זו לבלתי כדאית בהיבט הכלכלי.

אנו מלווים לאורך שנים מספר רב של קיבוצים בתהליכי החלטה לגבי אופן ניהול חלוקת החשמל בשטחם וכן מבצעים ניתוחים ובקורות איכות לגבי חברות חלוקה, שכבר פועלות בהיבטי ההתחשבות עם יצור סולארי, בחינה של השפעות שינוי מקטעי התע"ז, התכנות שילוב אגירה בשטח החלוקה, תפעול יעיל, מיסוי רגולציה ועוד. נשמח להרחיב בנושאים באלו.

למידע נוסף ניתן לפנות ל:

רו"ח אלון ראובני: 052-4771747, alonr@mbtcpa.co.il

נרי אולמן: 03-6382808, nery@mbtcpa.co.il